

EDUCAȚIA
MORAL-SPIRITUALĂ

Manual pentru clasa a III-a

PAGINĂ TEHNICĂ

Dragă prietene! Avem un mesaj pentru tine!

În acest an, noi te vom ajuta să manifesti mai multă încredere și responsabilitate în relație cu prietenii, colegii, familia și membrii comunității. Vei învăța să găsești soluții specifice unor provocări cu care te vei ciocni în mediul care te înconjoară. Împreună vom reuși să dezvoltăm sentimentul de grijă și respect față de sine și față de ceilalți. De asemenea vei învăța să devii un copil milostiv, prietenos și binevoitor. Astfel, vei reuși să devii un OM VALOROS.

PERSONAJE

Bine te-am găsit! Eu sunt **RESPECTUL!** În acest an vom parcurge o cale veselă și cu multe provocări.

Salut! Eu sunt **RĂBDAREA!** Împreună vom reuși să depășim și să analizăm multe situații.

Te salut cu drag! Eu sunt **PRIETENIA!**
Îți propun să fim prieteni.

Eu sunt **MILOSTENIA** – cea mai scumpă virtute pentru fiecare.

Eu sunt **RESPONSABILITATEA!** Dacă vrei să fii un copil ordonat și responsabil, îți propun să te alături.

Modulul **1** | **EU LA ȘCOALĂ**

- VALORI MORAL-SPIRITUALE ÎNTR-O ȘCOALĂ PRIETENOASĂ
- RESPECTUL PENTRU ÎNVĂȚĂTORI
- ȘTIU SĂ FIU UN PRIETEN BUN
- COMUNICAREA POZITIVĂ CU COLEGII
- RESPECTUL RECIPROC
- ȘCOALĂ PRIETENOASĂ PENTRU TOȚI COPIII. COEZIUNEA CLASEI

HARTA PROIECTULUI

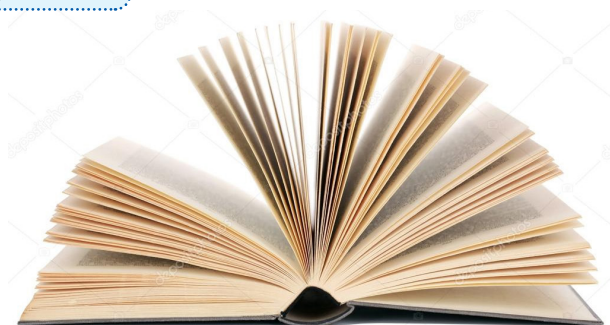
Pentru a realiza cu succes, urmează pașii:

- 1) Stabilește titlul, volumul proiectului și timpul de realizare;
- 2) Contribuie cu idei și informații relevante;
- 3) Folosește un limbaj adecvat;
- 4) Realizează subiectul în mod individual.

IUBITUL ÎNVĂȚĂTOR

MICUL POET
poezii despre școală

ASPECTUL ȘCOLII
desene, fotografii

AMINTIRI FRUMOASE
fotografii din sala de clasă,
din biblioteca școlii,
din muzeu ...

DISCIPLINELE
PREFERATE

ISTORIA INSTITUȚIEI
în care învăț

Valori moral-spirituale într-o școală prietenoasă

Învățătura este o comoară rară.

OBSERVĂ

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Cum ai petrecut vacanța mare?
- Ce emoții te-au copleșit în prima zi de școală?
- Ce responsabilități are un elev la școală?
- Cum trebuie să te porți cu elevii mai mici?

CUVINTE CHEIE
școlar
învățător
responsabilitate

EXERSEAZĂ

1. Restabilește proverbele. Comentează sensul unui proverb.

Ochii înțeleptului văd mai
Fără străduință nu există
Dacă vrei să știi –
Cunoștințele multe cu răbdare se

cunoștințe
departe
adună
învață

2. Numește valori moral-spirituale, pornind de la literele cuvântului:

Cumpătare, comunicare pozitivă, ...

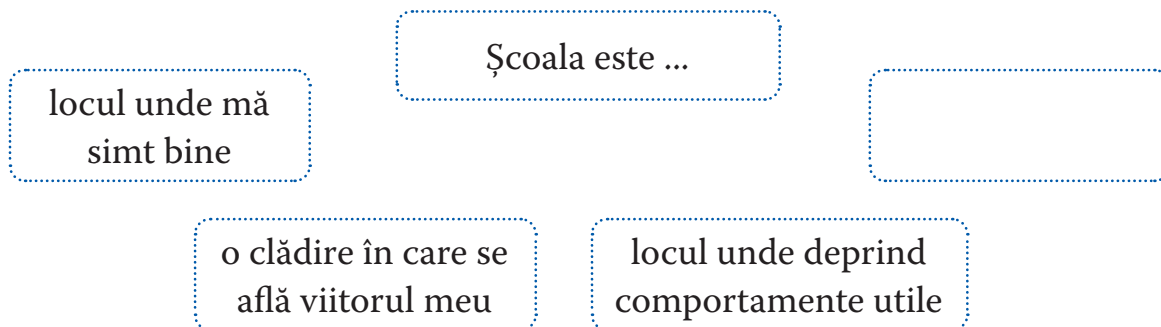
- O ...
- P ...
- I ...
- L ...

te îndeamnă să alcătuiști un dialog între doi colegi de clasă în prima zi după vacanța mare, folosind cuvintele:
vacanță, școală, distracție, așteptări, învățător, colegi, dor.

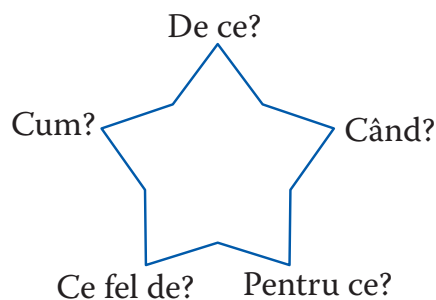
3. Completează cu alte idei, pornind de la enunțul:

4. Explozie stelară.

- Formulează întrebări și răspunde la ele.

- 1) La școală mă comport...
- 2) Sunt prietenos cu colegii...
- 3) Ascult învățătoarea...
- 4) Frecventez școala...
- 5) În vacanță am făcut năzbâtii...

5. Propune 3 sfaturi de urmat pentru o comunicare pozitivă cu colegii de clasă.

AMUZĂ-TE!

În timpul vacanței, mătușa o îndeamnă pe Ana, venită în vizită din altă localitate, să citească.

– Ehei! Eu nu pot citi literele din satul vostru! râde Ana.

- Povestește o istorioară hazlie care ți s-a întâmplat în vacanță.

Cartea clasei mele.

Elaborează o carte a clasei tale alcătuită din 10 pagini. Respectă componentele cărții. Pe prima pagină desenează cum arată școala ta.

Respectul pentru învățători

Pomul și învățătorul se cunosc după roade.

OBSERVĂ

CITEȘTE

ÎNVĂȚĂTORUL MEU

Îmi place noul învățător.

Astăzi, începând să dicteze, a coborât de la catedră ca să se plimbe printre bănci și privirea i-a căzut pe un băiat cu obrajii aprinși. Îl întrebă ce are și trecu cu mâna pe fruntea acestuia, să vadă dacă-i fierbinte.

În timpul acesta, un băiat, care stătea la spatele lui, se ridică și începu să se strâmbe la el. Învățătorul se întoarse brusc; băiatul se opri repede, se așeză în bancă și își plecă ușor capul, așteptându-și pedeapsa. Învățătorul îi puse mâna pe cap și zise numai atât:

– Să nu mai faci așa!

Apoi se întoarse la catedră și continuă să dicteze. Când sfârși de dictat, ne privi o clipă în tăcere, apoi vorbi rar și calm, cu vocea lui caldă:

– Ascultați, copii! Avem de stat împreună un an. Clasa noastră va fi o familie și voi veți fi mângâierea mea. N-aș dori să pedepsesc nici măcar pe unul din voi. Arătați-mi că sunteți buni și să trăim în înțelegere.

În acel moment, a sunat clopoțelul. Toți copiii au ieșit în liniște. Băiatul care se strâmbase la spatele învățătorului, s-a apropiat de el și i-a spus cu sfială:

– Iertați-mă, domnule învățător!

– Du-te, băiatul meu! Nu-i nimic. Te iert!

(fragment adaptat din „Cuore” de Edmondo de Amicis)

CUVINTE CHEIE

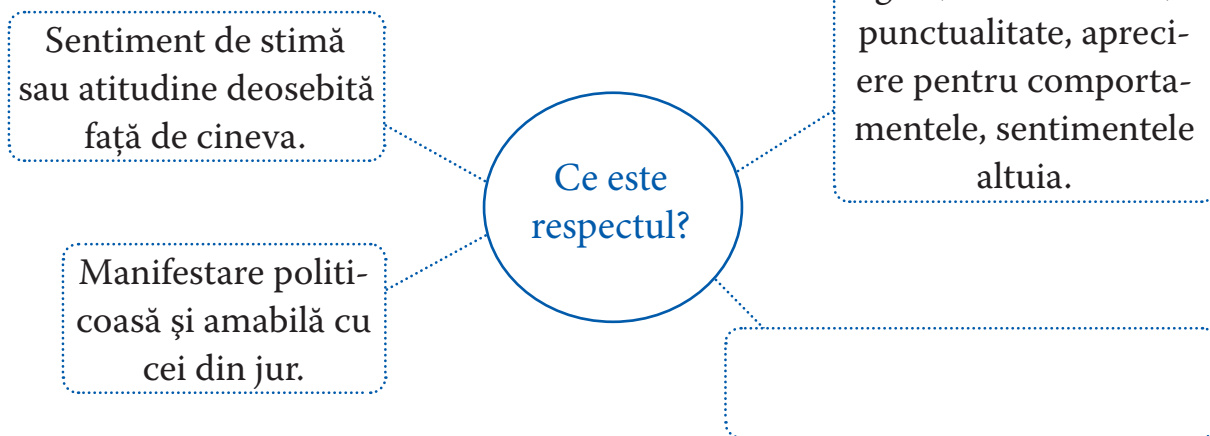
respect
bună înțelegere
cumpătare

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Cum este învățătorul din text? Ce sentimente arată el copiilor?
- Ce calități are elevul surprins de învățător?
- Cum trebuie să se comporte un elev care își respectă învățătorul?

te îndeamnă să completezi schema-păianjen.

EXERSEAZĂ

1. **Aranjează cuvintele și descoperă proverbul. Exprimă-ți părerea.**

săi. bun calea Un elevilor luminează învățător

2. **Selectează enunțurile caracteristice unui elev respectuos.**

- Este atent la lecție și ridică mâna atunci când dorește să răspundă.
- Se comportă civilizată și respectă munca învățătorului.
- Apreciază ajutorul colegilor de clasă.
- Vorbește urât, pe un ton ridicat.

3. **Explică cum înțelegi îndemnul învățătorului din text:**

Clasa noastră va fi o familie. Să trăim în bună înțelegere.

Cartea clasei mele.

Alcătuiește o poezie pentru învățătorul tău, completând cartea cu o imagine sau fotografie.

[Accesează: Legenda albinei](#)

Știu să fiu un prieten bun

Prietenul adevărat este cel care te sfătuie mereu de bine.

OBSERVĂ

- Numește activități pe care le realizezi împreună cu un prieten.

CITEȘTE

PRIETENUL *de Grigore Vieru*

Un prieten – știți voi oare? –
E comoara cea mai mare!
Omul fără de prieteni
E ca bradul fără cetini,
Ca ogorul fără apă,
Ca o mână fără alta.
Un prieten, ia aminte,
Nu se cumpără, nici vinde!

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Cine îți poate deveni prieten?
- Ai un prieten adevărat în clasă?
- De ce oamenii își fac prieteni?

EXERSEAZĂ

1. Comentează oral proverbul:

Cine are un prieten bun nu mai are nevoie de oglindă.

- Găsește încă un proverb despre prietenie.

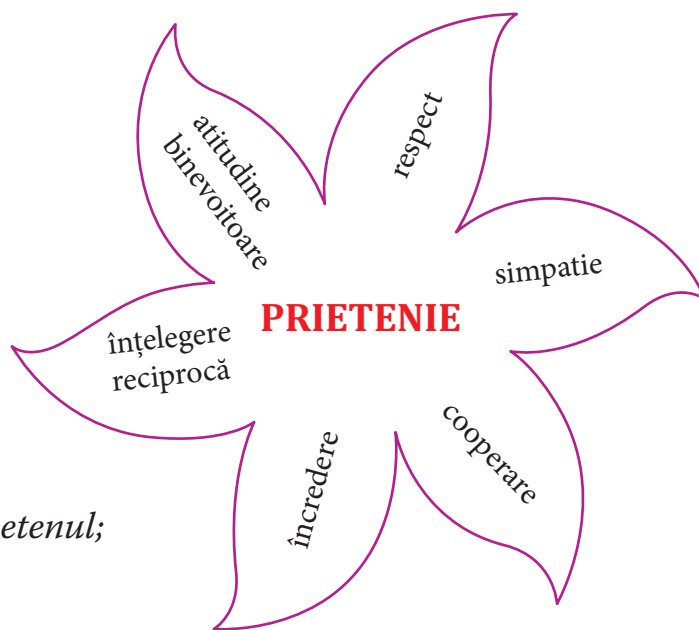

2. Studiază Floarea Prieteniei și află care sunt calitățile prieteniei adevărate.

- Numește situații când ai dat dovadă de aceste calități.

3. Ce fel de prieten sunt eu?

- Descrie comportamentul tău, folosind îmbinările de cuvinte:
accept prietenul așa cum este;
îmi recunosc greșelile;
spun doar adevărul; îmi susțin prietenul;
am încredere în el; îl încurajez;
îi sunt mereu aproape.

STUDIUL DE CAZ

Ana și Ilinca sunt prietene de la grădiniță. Ele au o prietenie frumoasă bazată pe încredere. Când Ilinca s-a îmbolnăvit și a absentat de la ore, Ana a început să petreacă mai mult timp cu Bianca, colega de clasă. La revenirea Ilincăi la școală, Ana a continuat să prietenească cu ambele fete. Din acest motiv, Ilinca a devenit geloasă și i-a reproșat Anei că nu-i acordă timp suficient doar ei.

- Cum te-ai comporta tu în locul Ilincăi?

Cartea clasei mele.

Alcătuiește *Rețeta prieteniei*.

Alege din ingredientele propuse (bunătate, dragoste, grijă, încredere, comunicare, iertare, bucurie, sinceritate, umor, respect, adevăr) și descrie modul de preparare.

[Accesează: Răbdarea și bambusul](#)

Comunicarea pozitivă cu colegii

Cel mai important într-o comunicare este să ascuți ceea ce nu s-a spus.

OBSERVĂ

CUVINTE CHEIE

cooperare
colaborare
ascultare

CITEȘTE

De mic copil îmi pierdusem părinții și am ajuns la nouă ani într-un **orfelinat**. Era mai mult decât un **penitenciar**. Zilnic trebuia să lucrăm în grădină, în bucătărie, pe câmp. Toate zilele erau la fel, fără nicio schimbare, cu excepția Crăciunului. Atunci fiecare copil primea câte o portocală în cinstea nașterii lui Iisus. Asta era totul. Dulciuri, jucării și portocale primeau doar acei copii care pe parcursul anului dădeau dovadă de hărnicie și ascultare. Aceste portocale de Crăciun întruchipau dorința unui an întreg.

Așteptam cu nerăbdare Crăciunul, dar, în acel an, am fost pedepsit pentru că încercasem să fug din orfelinat. În timp ce alți băieți treceau pe la directorul orfelinatului și primeau câte o portocală, eu trebuia să stau într-un colț al încăperii și să privesc. Mă simțeam îngrozitor!

După împărțirea portocalelor, ceilalți băieți au ieșit să se joace în curte, iar eu am fost obligat să merg în dormitor și să stau acolo, în pat, toată ziua. Eram trist și plângeam. Nu după mult timp, am auzit pași în cameră. Cel mai bun coleg al meu s-a apropiat de pat. Avea în mână o portocală și mi-o întinse.

De unde avea el o portocală în plus? Priveam când la colegul meu, când la fruct, și simțeam o oarecare reținere. Apoi am observat că portocala era deja descojită și totul îmi deveni limpede. Am întins mâna să o iau și am constatat că trebuia să apuc bine ca să nu se destrame.

orfelinat – instituție în care copiii orfani sunt crescuți și educați;
penitenciar – pușcărie, închisoare.

– Băieții au decis că tu meriți să primești o portocală de Crăciun. Astfel fiecare și-a descojit fructul său și cu zece felii au făcut o portocală nouă...

Această portocală a fost cel mai frumos cadou din viața mea. El mi-a arătat cât de mângâietoare poate fi o prietenie adevărată.

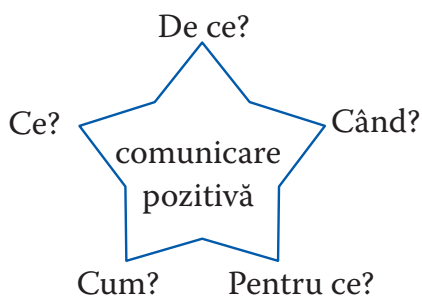
RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Descoperă calitățile pentru care copiii primeau daruri.
- Ce valori sufletești poți desprinde din fapta colegilor băiatului?
- Când avem nevoie de prieteni? Intitulează textul.

Comunicarea pozitivă presupune ascultarea reciprocă, răbdarea și respectul ca vorbitorul să-și expună ideea până la sfârșit, expunerea liberă a opiniei.

te îndeamnă să privești imaginile, apoi să formulezi întrebări și să răspunzi la ele.

EXERSEAZĂ

1. Explică cum înțelegi enunțul:

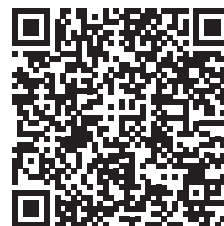
Deseori prietenii comunică între ei fără cuvinte și se înțeleg dintr-o singură privire.

2. Numește 3 activități bazate pe colaborare desfășurate în clasa ta.

Cartea clasei mele.

Describe activitățile petrecute cu colegii de clasă, sentimentele trăite în timpul colaborării. Numește rezultatele obținute împreună, completând cu poze sau desene.

[Accesează: Învăță să împarți](#)

Respectul reciproc

Respectul nu se cumpără, dar se câștigă cu fiecare faptă bună.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Toată noaptea a nins și stratul de zăpadă s-a așezat frumos pe case, pe drumuri și în curtea școlii. Copii au ieșit în pauza mare și a început distracția. Băieții au atacat fetele cu bulgări de zăpadă. Fetele reușesc să se strecoare înăuntru și să scape nevătămate. Printre ele, și Miruna!

Luca face un bulgăre de zăpadă, îl bagă în buzunarul hainei și fuge cu el după Miruna. O prinde pe coridor de mână. Se privesc uluiți. În ochii Mirunei e o implorare fără margini. În ochii lui Luca e doar dorința de a se dovedi tare.

– Săpunește-o, frate! strigă Marian, apărut de nicăieri. Ce stai? E fată și tu ești băiat!

Ochii Mirunei imploră s-o lase în pace. Dar vocea lui Marian e mai puternică. Luca scoate bulgărele de zăpadă și îi aplică o săpuneală de nota zece...

Uite ce de gașcă e el! Luca merge la banca lui fără **remușcare**. Miruna plânge încetișor. Luca bagă mâna în bancă după caiet, dar dă peste un bilețel. Îl deschide și citește:

„Știi că azi e zi de săpuneală, dar te rog să mă cruți. Port **lentile de contact** și nu aș vrea să le scap în zăpadă, că nu le-aș mai găsi niciodată. Miruna.”

Luca **se căiește**. Îi scrie Mirunei un bilețel: „Iartă-mă! Abia acum l-am ci-

remușcare – părere de rău;
lentile de contact – lentilă pentru corectarea vederii;
se căiește – regretă, recunoaște că a greșit.

tit!” și-l trimite prin colegii din față. Miruna îl primește, îl deschide și încearcă să-l citească. Dar nu vede nimic. Îl mototolește și îl aruncă în bancă. Și-a pierdut lentilele de contact...

(din revista „Chemarea credinței” nr. 47, 2017)

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Cum a procedat Luca?
- De ce Luca l-a ascultat pe Marian?
- Cum crezi că s-a simțit Miruna?
- Ce ai învățat din această întâmplare?

EXERSEAZĂ

1. Explică cum înțelegi enunțul:

Cel ce respectă, se gândește la emoțiile celorlalți înainte să acționeze.

2. Selectează casetele care exprimă emoții pozitive.

admirație

iubire

bucurie

dezamăgire

grijă

frică

indiferență

furie

iertare

- Amintește-ți situații când ai trăit emoții pozitive sau negative.

3. Meditează!

Imaginează-ți că Luca a găsit bilețelul Mirunei înainte de bulgăreală.

Cum ar fi procedat el în acest caz? Descrie acțiunile lui în 3 enunțuri.

4. JOC. Cercul prieteniei.

Un elev iese în fața clasei, invită un coleg, îl prinde de mână și spune ce apreciază la el, completând enunțul: „Apreciez la tine...” Al doilea elev invită și el un coleg și îi spune ce apreciază la el. Jocul continuă până când se formează un cerc mare. După ce este format cercul, elevii spun cuvinte admirabile colegilor din dreapta și din stânga.

Cartea clasei mele.

Completează cartea cu Pagina prieteniei, adaugă fotografii cu prietenii, desene, descrierea celui mai bun prieten.

Accesează: [Leul și șoricelul](#)

Școală prietenoasă pentru toți copiii.

Coeziunea clasei

Unde-i unul nu-i putere, unde-s doi puterea crește.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Într-o pădure trăia un arici care obișnuia să rupă florile și să le strivească. Într-o zi, o căprioară îl văzu rupând florile și-l întrebă de ce face acest lucru. Ariciul Pogonici simți cum îl cuprinde supărarea:

– Vezi-ți de treaba ta, că mă superi, zise el.
– Dar nu e bine să rupi flori degeaba, că nu ți-au făcut niciun rău, îi răspunse căprioara.

Ariciul plecă mai departe. Într-un tufiș, el văzu un iepuraș care dormea. Ariciul începu să fluiera.

– Hei, nu vezi că dorm? spuse iepurașul deranjat.
– Puțin îmi pasă, zise ariciul și plecă mai departe.

Zilele care urmară trecură la fel. Ariciul se plimba prin pădure și rupea ramurile copacilor, strica mușuroaietele furnicilor și se certa cu animalele pădurii. Toți se îndepărtau de el. Ariciul se simțea tot mai singur...

Într-o seară, în timp ce se întorcea acasă, ariciul căzu într-o groapă. Zădar-nic strigă după ajutor, pentru că nimeni nu veni să-l ajute.

(adaptare din „Povești terapeutice” de Maria Dorina Pașca)

CUVINTE CHEIE

coeziune
acceptare

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Ce obișnuia să facă ariciul? Cum se comportă el cu celelalte animale?
- Cum apreciezi tu comportamentul lui?
- De ce nimeni nu i-a venit în ajutor?

Coeziune – legătură strânsă într-un grup de elevi, care lucrează spre un scop comun, realizează sarcinile propuse, se respectă și iau decizii împreună.

EXERSEAZĂ

1. Răspunde cu Da sau Nu. Explică alegerea.

Într-o școală prietenoasă pentru toți copiii:

- vorbim pe un ton potrivit;
- ne ascultăm unii pe alții;
- ne exprimăm liber opiniile;
- ne susținem și ne încurajăm unii pe alții;
- ne bucurăm de reușita celorlalți;
- suntem activi și creativi;
- suntem politicoși;
- suntem o echipă;
- învățăm din greșeli;
- suntem solidari.

2. Completează cu încă 2 caracteristici ale unui grup unit de elevi, pornind de la enunțul:

Între colegi predomină relații de prietenie, exprimare liberă, ...

LUCRU ÎN PERECHI

3. Numește 3 reguli ce trebuie respectate pentru a forma o clasă unită și prietenoasă.

4. JOC. Povestea paharului de apă.

În fața clasei iese un grup de elevi (5-7 copii), fiecare având în mână câte un pahar cu apă. Elevii vor vărsa apa într-un bol transparent. În tot acest timp, învățătorul va ține și el un pahar în mână. El va întreba:

– Oare toate persoanele și-au vărsat paharul cu apă?

Elevii vor remarca că paharul învățătorului conține o apă colorată gri-murdar. Acesta va vărsa conținutul paharului său în bolul cu apă curată.

Concluzie: Întotdeauna este suficient un singur element negativ care să tulbure atmosfera într-un grup.

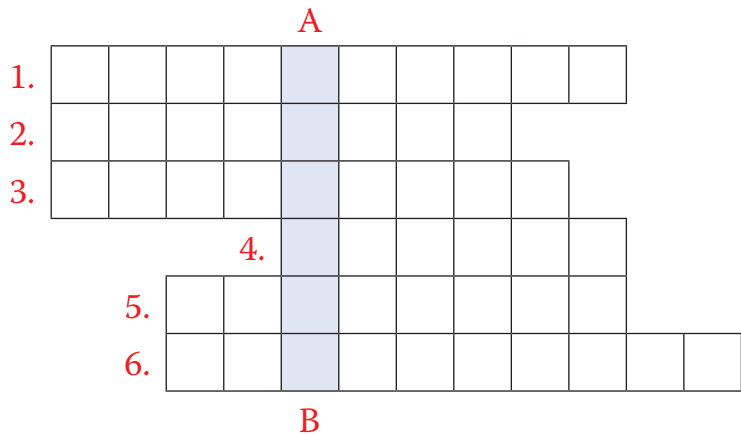

Accesează: Maria și băiatul paralizat – iubirea aproapei

Împreună ne jucăm!

1. Completează rebusul și află pe verticala AB cuvântul ce stă la baza tuturor calităților.

1. Sensul opus al cuvântului „reavoință”.
2. Cu ... treci și marea.
3. Sensul opus al cuvântului „neascultare”.
4. Despre un om cumsecade spunem că este un om de
5. Ce avea fata moșneagului și îi lipsea fetei babei?
6. Sinonimul cuvântului „gândire”.

2. JOC DE ROL. AȘA DA, AȘA NU.

1. Respect subiectul/tematica.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Respect succesiunea logică.
4. Utilizez limbajul corespunzător.

Scopul: Recunoașterea valorilor moral-spirituale în diferite contexte de viață, demonstrând atitudine pozitivă și responsabilă față de sine și cei din jur.

Timp acordat: 10 minute.

Regulile jocului:

- 1) Se lucrează în perechi. Elevii primesc roluri pentru interpretare: un elev interpretează exemple de comportament pozitiv, al doilea elev – exemple de comportament negativ.
- 2) Pregătirea unei situații școlare: în timpul orelor, la pauze, în curtea școlii.
- 3) Elevii interpretează rolurile în fața clasei.
- 4) Ceilalți elevi apreciază comportamentul lor cu ajutorul semafoarelor Da sau Nu. În cazul unei situații negative, se dramatizează comportamentul opus – cel pozitiv.
- 5) La final, elevii comentează situația dramatizată, propunând idei.

Realizez cu încredere

1. Descoperă valorile moral-spirituale.

grijărbdarecumpătarebunăvoințăprieteniierespect

- Propune încă 2 valori demne de urmat.

2. Răspunde cu Adevărat sau Fals. Corectează enunțurile false.

Comportamentul unui elev responsabil se bazează pe:

- A F acceptarea tuturor colegilor, indiferent de etnie, religie, aspect fizic;
- A F întârzierile la orele de curs;
- A F îndeplinirea sarcinilor propuse de învățător;
- A F folosirea cu grijă a manualelor școlare;
- A F dezinteresul față de părerea celor din jur;
- A F respectul față de colegi.

3. Găsește semnificația fiecărui proverb. Explică un proverb la alegere.

De șapte ori măsoară și o dată taie.

Dojana de prieten este cea mai bună povață.

Prietenii cei buni sunt ca un suflet în două trupuri.

A fi mare, nu-i mirare. A fi om, e lucru mare.

omenie

încredere

sfătuire

chibzuință

4. Numește responsabilitățile unui elev pentru drepturile date în tabel.

DREPTURI	RESPONSABILITĂȚI
1. Dreptul la educație	...
2. Dreptul la libera exprimare	...
3. Dreptul la respectarea personalității	...

5. Numește 3 acțiuni pe care le realizează un copil care are cei șapte ani de-acasă.

Modulul **2** | **EU ÎN FAMILIE**

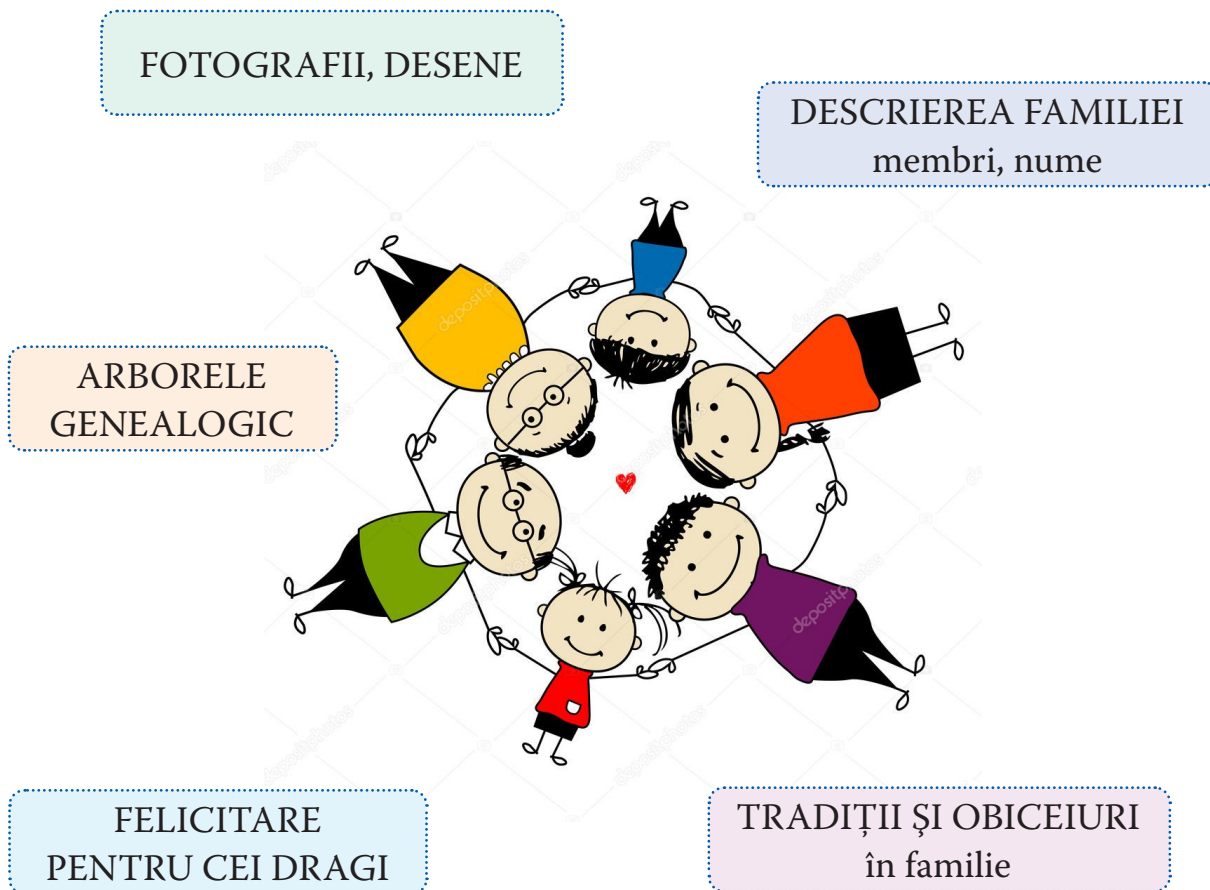
- VALORI MORAL-SPIRITUALE ÎN FAMILIE. GRIJA ȘI BUNĂVOINȚA
- RESPECTUL ȘI SOLIDARITATEA ÎN FAMILIE
- RĂBDARE ȘI TOLERANȚĂ ÎN FAMILIE
- RECUNOȘȚINȚA COPIILOR FAȚĂ DE PĂRINȚI
- COMUNICAREA POZITIVĂ ÎN FAMILIE
- OBICEIURI ȘI TRADIȚII ÎN FAMILIE

HARTA PROIECTULUI

Pentru a realiza cu succes, urmează pașii:

- 1) Stabilește titlul, volumul proiectului și timpul de realizare;
- 2) Contribuie cu idei și informații relevante;
- 3) Folosește un limbaj adecvat;
- 4) Realizează subiectul în mod individual.

Valori moral-spirituale în familie.

Grija și bunăvoința

Familia este cadoul lui Dumnezeu pentru tine.

OBSERVĂ

CITEȘTE

SFATUL BUNICULUI

Am auzit această conversație din întâmplare, într-o zi când mă plimbam prin parcul orașului. Un nepot îi explica agitat bunicului său că „viața e ușoară” și că trebuie „să iei lucrurile mai ușor”.

– Uite, bunicule, acum totul e posibil: libertate, alegeri, internet... Te folosești, că nu e greu! Trebuie să trăim mai ușor! Nu-i așa?

– Așa este, nepoate, i-a răspuns bunicul calm. Sfatul tău e bun. Dar ține minte o regulă sfântă: cu cât iei mai mult, cu atât trebuie să dai mai mult!

– Să dau mai mult? Cum așa? Ce ar trebui să dau? Explică-mi! Am luat de dimineață câteva bomboane din bombonieră. Ce să dau?

– Să spui „mulțumesc!” mamei tale și s-o îmbrățișezi. De fiecare dată când mulțumești cuiva, dai o parte din inima ta. De multe ori mulțumind, iubind, făcând bine, nu aștepti nimic în schimb. Dar într-o zi totul se întoarce. De aceea o mamă își crește copilul cu dragoste, un frate te ajută fără să aștepte nimic în schimb, un tată în luptă își riscă viața în timp ce privește în ochii primejdiei cu gândul că-i apăra pe cei dragi... Nimic nu trece fără a lăsa o urmă. În viață totul are un preț. Faci bine, primești bine. Iar răul aduce întotdeauna rău înapoi. Pentru o vorbă bună nu a sărăcit nimeni. Timpul simte iubirea.

– Mulțumesc, bunicule, că exiști în viața mea! a spus copilul.

– Acum că mi-ai dăruit și tu mie din inima ta, îmi pare c-am întinerit puțin!

CUVINTE CHEIE

familie
protecție
bunăvoință

(după Serghei Kuchin)

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Ce l-a sfătuit bunicul pe nepot să țină minte?
- De ce când mulțumești cuiva, dai o parte din inima ta?
- Ce alte „cuvinte fermecate” cunoști?

Familia este locul în care crești și te dezvolți. În familie găsești mereu sprijin, ajutor și înțelegere. Familia este responsabilă pentru îngrijirea, protejarea și educarea copiilor.

EXERSEAZĂ

1. Comentează proverbul:

Așa cum îți tratezi părinții, așa te vor trata și pe tine copiii tăi.

2. Alege varianta pe care o consideri corectă.

Mama te roagă să o ajuți să uzi florile.

- a) Las activitatea mea și o ajut. b) Îi spun că nu am timp.

Tata insistă să citești un text.

- a) Nu vreau să citesc acum. b) Iau cartea și citim împreună.

Bunicii îi este greu să ducă un pachet cu produse.

- a) Îi vin în ajutor. b) Mă prefac că nu o văd.

Surioara vrea să vizioneze un desen animat, iar eu urmăresc un film.

- a) Îmi descarc meciul și-l privesc mai târziu.
b) Îmi neglijez surioara și mă prefac că nu o aud.

3. JOC DE ROL. Pălăriile gânditoare. Expune-ți părerea.

Cum te simți în sânul familiei?

Ce lucruri frumoase se întâmplă în familie?

Cum soluționați situațiile de conflict apărute în familie?

Ce ai vrea să schimbi în familia ta?

4. Descrie cele mai plăcute momente petrecute cu familia ta.

Respectul și solidaritatea în familie

Ca acasă la tine nu-i nicăieri mai bine.

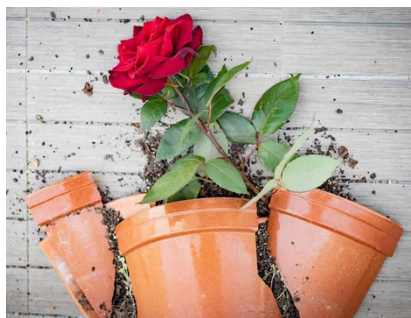
OBSERVĂ

CITEȘTE

A fost odată un tată care avea doi feciori și o fiică. Aceștia se certau tot timpul, iar părintele era sătul săi audă strigând. Într-o zi, făcând curățenie în casă, copiii s-au îmbrâncit unul pe altul până au dat jos un ghiveci cu flori de pe fereastră. Ghiveciul s-a spart, iar pământul s-a împrăștiat pe jos.

Atunci, părintele și-a adunat copiii în fața lui și le-a spus:

– Băieții mei, voi sunteți precum pământul din acest ghiveci, iar sora voastră – floarea. Dacă o să vă certați mereu, o să fiți dezbinați și o să vă risipiți precum pământul din acest ghiveci, iar sora va rămâne fără sprijinul și grija voastră. Doar în unire și înțelegere veți fi puternici!

Copiii a lăsat capul în jos. Ei ...

CUVINTE CHEIE

decizii
susținere
solidaritate

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Cum sunt copiii din text? De ce nu se înțeleg între ei?
- Cum crezi, ei au învățat până la urmă să aibă grijă unul de celălalt?
- Alcătuește propriul tău final pentru povestirea dată.

Solidaritate – sentiment de afecțiune care îi determină pe oameni să-și acorde ajutor reciproc, să fie înțelegători și să se susțină în momentele dificile. Solidaritatea se manifestă prin grijă, atitudine pozitivă.

EXERSEAZĂ

1. Găsește proverbele care se potrivesc textului citit.

Când doi se ceartă, al treilea câștigă.

Singura victorie dintr-o ceartă este împăcarea.

Greutatea dusă în comun devine un fulg.

te invită să continui gândurile:

- Am grijă de fratele/sora mai mic/ă, deoarece ...
- Îmi îngrijesc animalul de companie, fiindcă ...
- Ascult întotdeauna de părinți, pentru că ...
- Am răbdare să mă joc cu fratele/sora mai mică, fiindcă ...

2. Completează cu alte idei, pornind de la cuvintele:

suntem împreună
și la bine, și la rău

luăm decizii împreună

ne exprimăm liber opiniile

respect
solidaritate

toate problemele apărute
sunt discutate

Empty dotted box for writing an idea.

Empty dotted box for writing an idea.

3. Descrie o situație în care ai dat dovadă de solidaritate în familie.

SFATURI BUNE!

Oferă un zâmbet celui supărat.

Fii recunoscător pentru ceea ce ți se oferă.

Apreciază efortul pe care îl depun alții pentru tine.

Fii alături de cel care are nevoie de sprijinul tău.

Îmbrățișează persoanele dragi chiar și fără motiv.

Accesează: [Calul și măgarul](#)

Răbdare și toleranță în familie

Familia care trăiește în iubire și armonie e mai tare decât orice fortăreață.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Într-o seară, trei bătrâni au bătut la ușa unei case. Le-a deschis o femeie, care i-a poftit să intre. Bătrânii au răspuns că nu pot intra toți trei odată.

– De ce? s-a mirat femeia.

– Pe el îl cheamă Bogăție, el este Noroc, iar eu sunt Iubire. Vorbește cu soțul tău și decideți cine dintre noi este binevenit în casa voastră.

Femeia s-a întors în casă și i-a spus soțului ce-a auzit. Acesta s-a bucurat.

– Ce bine! Dacă trebuie să alegem, atunci să invităm în casă Bogăția.

– Dragule, dar de ce să nu invităm Norocul? a întrebat soția.

Fetița lor adoptivă a auzit discuția celor doi, a venit la ei și a spus:

– Poate să invităm Iubirea? Astfel casa noastră va fi plină de iubire.

– Cred că o să facem cum spune fiica noastră, a căzut de acord bărbatul.

Femeia a ieșit pe prag și a invitat Iubirea în casă. Bătrânul cu numele Iubire a zâmbit și s-a îndreptat spre intrare. Ceilalți doi l-au urmat.

Femeia s-a uitat la ei uimită și a întrebat:

– Am invitat Iubirea, de ce veniți și voi?

– Dacă ai fi invitat Bogăția sau Norocul, ceilalți ar fi rămas în drum, iar dacă a fost invitată Iubirea, noi întotdeauna o urmăm.

CUVINTE CHEIE

toleranță
iubire
armonie

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

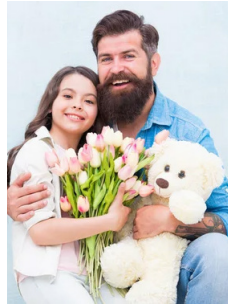
- Tu pe cine ai invita să intre în casă?
- De ce iubirea este mereu însoțită de bogăție și noroc? Argumentează.

Toleranță – respectul libertății altuia; îngăduință.
Tolerant înseamnă a avea bunul simț, a nu fi egoist.

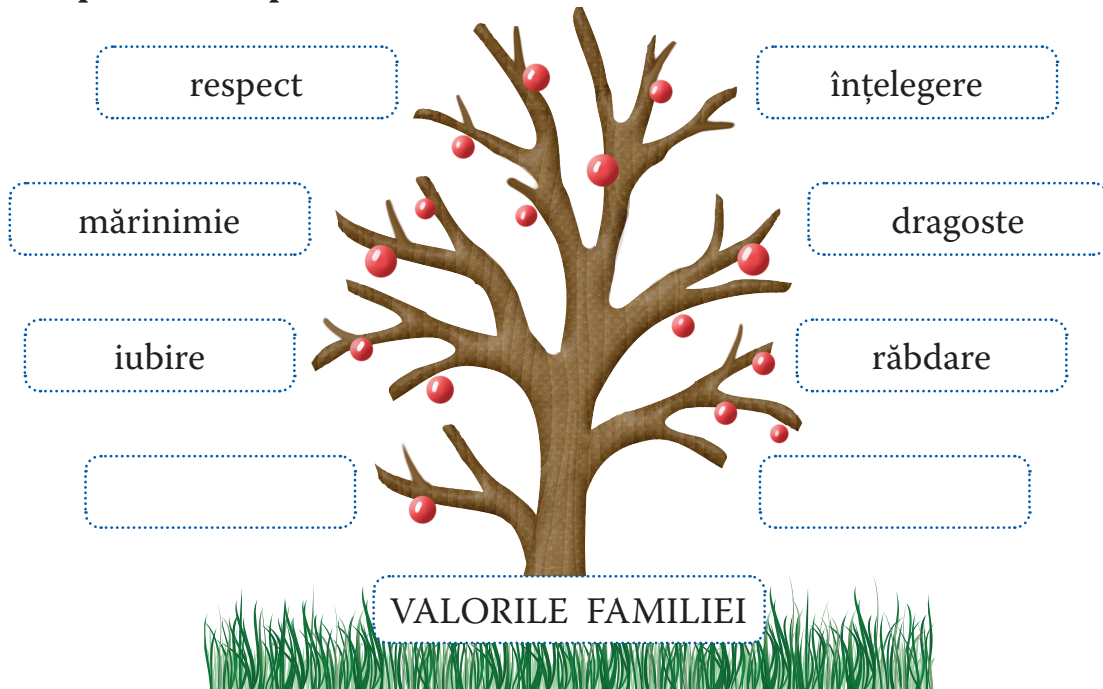
EXERSEAZĂ

1. Continuă gândurile:

- Mă simt fericit/ă atunci când ...
- Mă simt iubit/ă când ...
- Mă simt împlinit când ...
- Mă simt în siguranță când ...

2. Completează copacul valorilor.

3. Restabilește ordinea cuvintelor în proverb. Analizează-l.

forța și mânia. mai mult, Răbdarea, fac, decât, și timpul

te invită să răspunzi cu DA sau NU.

- Ascult cu răbdare opinia părinților.
- Mă implic în toate activitățile din familie.
- Accept deciziile luate de părinții mei.
- Sunt recunoscător părinților pentru ceea ce fac ei pentru mine.
- Mă rețin atunci când lucrurile nu se întâmplă așa cum îmi doresc.

Recunoștința copiilor față de părinți

Cinstește pe mama și pe tatăl tău, ca să trăiești mulți ani pe pământ.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Într-o zi, Alina le-a declarat părinților ei că este necăjită pentru că nu îi place numele său. Mama a ignorat această replică, însă tatăl, care îi alesese numele, s-a simțit deranjat. Astfel, în loc să își ia micul dejun în liniște, o discuție lungă și apăsătoare s-a iscat între Alina și tatăl său. Fetița avea un sac plin de argumente și o duzină de replici tăioase. Nu înțelegea de ce nu a primit un nume englezesc sau numele unei eroine din film...

– Mi-ai ales un nume fără sens!

Uimit de reacția copilei, tatăl a uitat până și motivul pentru care a ales să îi pună fiicei acest nume. Oricât s-a străduit să își amintească, nu a izbutit, iar discuția s-a încheiat înainte ca Alina să primească lămuriri.

Seara, familia a avut musafiri. Prietena Alinei tocmai își pierduse pisica, așa că fata a îmbrățișat-o și a pupat-o pe frunte. Văzând această scenă, tatăl și-a amintit de ce i-a ales fiicei acest nume. Alina vine de la verbul „a alina”. Ce alt nume mai are o semnificație atât de vizibilă și de profundă?

După ce au plecat musafirii, Alina s-a apropiat de tatăl său și i-a spus:

– Îmi pare rău că m-am comportat atât de urât mai devreme...

– Mulțumesc pentru că ai venit să mă alini, draga mea. Acum înțelegi de ce te numești așa? Ai un dar deosebit.

– Înțeleg, tată. Sunt fericită pentru că alinarea este darul meu. Acum am tras concluzia că fiecare nume ascunde ceva extraordinar.

CUVINTE CHEIE

recunoștință
stimă
mulțumire

(Alessandra Gemeș)

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Ce atitudine are Alina atunci când înțelege că s-a comportat urât?
- Cui trebuie să fim recunoscători?
- Cum ne manifestăm recunoștința față de părinți?

Recunoștința este sentimentul de mulțumire pe care îl are un copil față de părinții care l-au crescut, i-au oferit tot binele din lume fără să aștepte ceva în schimb. Recunoștința este valoarea care stă la baza formării personalității unui om.

EXERSEAZĂ

1. Studiază lista de valori:

dragoste, egalitate, prietenie, responsabilitate, respect pentru tradiții, credință, disciplină, încredere, toleranță, bucurie, siguranță, libertate, curiozitate, iertare, independență, stimă.

- Numește valorile actuale pentru tine.
- Numește valorile actuale pentru familia ta.
- Explică asemănările și deosebirile dintre valorile selectate.

2. Explică semnificația proverbului:

Sunt vrednici de laudă copiii care ascultă de părinți.

3. Imaginează-ți că ești un vrăjitor bun sau o zână bună. Ce 3 dorințe ale părinților ai vrea să le îndeplinești?

4. Citește bilețelul lui Matei.

Creează și tu un bilețel de mulțumire pentru părinții tăi.

Pentru iubiții mei părinți,
Sunteți cei mai importanți oameni din viața mea. Mă mândresc să am o familie fericită și unită. Vă mulțumesc pentru tot ce îmi oferiți pentru a deveni o personalitate.
Vă iubesc enorm!

Cu drag, Matei

Comunicarea pozitivă în familie

Familia e o frânghie ale cărei noduri nu se desfac niciodată.

CITEȘTE

DOI FRAȚI CUMINȚI

de Elena Farago

Noi suntem doi frați în casă
Și nu ne certăm deloc,
Și suntem tăcuți la masă,
Și cuminți în orice loc.

Avem hamuri, cerc și minge,
Când pe-afară ne jucăm,
Iar când plouă, ori când ninge,
Liniștiți în casă stăm.

Și cu jucării frumoase
Ne jucăm tot amândoi,
Pe când mama noastră coase,
Ori citește, lângă noi.

Mama noastră ne vorbește
Și ne mângâie duios,
Iară seara ne citește
Ori ne spune-un basm frumos.

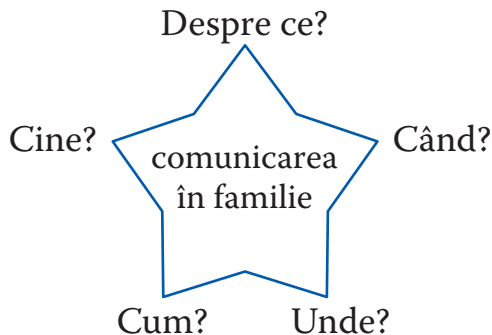
Și ne-nvață lucruri multe,
Și frumoase, stând cu noi,
Și îi place să ne-asculte
Când vorbim noi amândoi...

Și în gândul nostru-ntruna
Auzim povața ei:
– Fiți cuminți întotdeauna
Și fiți buni, copiii mei!

EXERSEAZĂ

1. Explozie stelară.

- Privește imaginea.
- Formulează întrebări și răspunde la ele.

CUVINTE CHEIE

comunicare
reciprocitate
încurajare

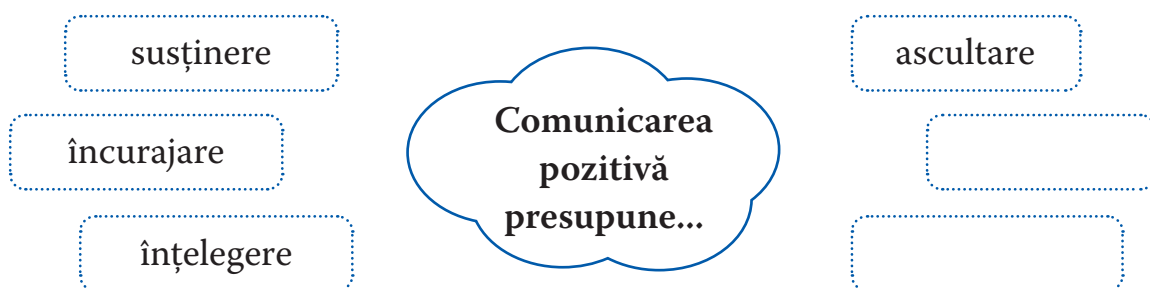
2. Atribuie însușiri potrivite pentru membrii familiei tale.

mama tata fratele sora bunicul bunica

3. Numește acțiunile necesare pentru o bună comunicare în familie.

- citim povești înainte de culcare
- împărtășim impresiile zilei
- discutăm despre planurile zilei
- organizăm mese comune cu rudele
- facem plimbări prin parc
- ne contrazicem și ne certăm
- cântăm colinde de sărbători
- cerem sfaturi

4. Completează cu alte cuvinte, pornind de la enunțul:

5. Selectează acțiunile care te reprezintă.

- Când comunic cu membrii familiei mele ...
 - mă exprim liber;
 - explodez de emoții;
 - întreb când ceva nu-mi este clar;
 - ascult ce mi se spune;
 - vorbesc pe un ton potrivit;
 - întrerup persoana cu care comunic;
 - dezaprob tot ce mi se spune.

MEDITEAZĂ

O fetiță și-a întrebă fratele mai mare:

– Ce este iubirea?

Fratele i-a răspuns:

– Iubirea e atunci când tu îmi furi ciocolata din ghiozdan în fiecare zi... și totuși eu o țin în același loc mereu.

(Edward Black)

Obiceiuri și tradiții în familie

Dacă nu ai în suflet Crăciunul, degeaba îl cauți sub brad. (Roy L. Smith)

OBSERVĂ

CITEȘTE

COLINDUL GUTUII DIN GEAM

de Adrian Păunescu

Dulce, galbenă lumină,
Cum și eu bălai eram,
Mi-a pus mama o gutuie
Ce se coace-ncet la geam.
Aș mușca-o, dar mă doare,
Mă cuprinde-un fel de **jind**
Și acum, că trece anul,
Parc-o simt îmbătrânind.

Galbenă gutuie,
Dulce, amăruie,
Lampă la fereastră
Toată iarna noastră.

Mama mea n-avea nici globuri,
Nici **beteală** și nici stea,
Sărbătorile de iarnă
Cu gutui le-mpodobe.

jind – dorință adâncă, poftă;
beteală – fir lung de metal
auriu sau argintiu.

CUVINTE CHEIE

tradiții
lumină

Mi-a pus mama o gutuie
La fereastra dinspre drum
Și o văd cum luminează,
N-am puterea s-o consum.
Parcă are-n ea ceasornic
Și al mamei plânset sfânt,
Luminează și se stinge
O gutuie pe pământ.
Luxul mamei cel mai mare,
Când copii ne mai simțeam,
Era pâinea de pe masă
Și gutuia de la geam.

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- De ce mama împodobește sărbătorile de iarnă cu gutui?
- Cum se sărbătorea Crăciunul în trecut?
- Cum crezi, ce cadouri își doreau copiii pe atunci?

EXERSEAZĂ

1. Numește 4 activități petrecute cu familia ta de Crăciun.

2. Ce valori dezvoltă tradițiile de familie?

Alege-le pe cele importante pentru tine.

1. grija pentru cei dragi
 2. dragostea pentru familie
 3. respectul față de ceilalți
 4. înțelegerea în familie
 5. recunoștința față de părinți
 6. susținerea reciprocă
 7. respectul pentru bunici
- Imaginează-ți că aceste valori sunt globuri pentru brad. Împodobește bradul cu ele.

3. Scrie o scrisoare lui Moș Crăciun.

Ce cadouri l-ai ruga să aducă celorlalți membri ai familiei?

4. Confectionează împreună cu membrii familiei tale decorațiuni pentru brad și prezintă-le la târgul organizat în școala ta pentru Caravana de Crăciun.

Realizez cu încredere

1. Restabilește ordinea cuvintelor în enunțul dat:

iubește, nici, să-i aibă. Cine, părinții, nu merită, nu-și,

2. Alege adevăratele valori ale unei familii fericite.

ne ajutăm unul pe celălalt
ne cerem scuze când greșim
nu recunoaștem greșelile
spunem „te rog” și „mulțumesc”
avem încredere unii în ceilalți
nu ne respectăm reciproc

3. Selectează sinonimele cuvântului recunoștință.

mulțumire	mândrie
supărare	smerenie
recunoaștere	îndatorire

4. Găsește intrusul.

- a) fidelitate, loialitate, trădare, devotament;
- b) respect, dispreț, cinste, prețuire;
- c) comuniune, solidaritate, generozitate, indiferență;
- d) iritare, răbdare, îngăduință, toleranță.

5. Completează enunțul cu 3 calități.

Aș dori ca oamenii din jur să vadă în mine următoarele calități ...

6. Scrie o compunere cu titlul

**„Familia – brățară de aur”,
răspunzând la întrebările:**

Care este definiția cuvântului „familie”?

Ce importanță are familia pentru tine?

Care sunt rolurile membrilor în familie?

Ce sărbători sau evenimente petreci împreună cu familia?

Care este sloganul sau proverbul care se potrivește familiei tale?

Evaluare sumativă

1. **Selectează cuvintele care stau la temelia unei relații de prietenie.**

cinstea	răutatea	toleranța
respectul	bunătatea	credința
invidia	modestia	minciuna
răbdarea	corectitudinea	acceptarea

9
puncte

2. **Completează propozițiile folosind cuvintele:**

unită, respecte, recunoscător, cunoștințe, înțelegerea, cumpătare.

Școala îți oferă siguranță și Învățătoarea este un model de răbdare și În familie trebuie să domnească pacea și Orice copil trebuie să fie ... părinților și să-i Familia în care există înțelegere, respect și armonie este o familie

6
puncte

3. **Găsește sinonimele termenului respect.**

politețe

egoism

prețuire

stimă

cinstire

atitudine

apreciere

6
puncte

4. **Realizează corespondența.**

Sunt vrednici de laudă

rareori greșește.

Așa cum îți tratezi părinții,

cea mai bună avuție.

Cel ce ascultă de sfaturile altuia

copiii care ascultă de părinți.

Învățătura este

la fel te vor trata și pe tine copiii tăi.

4
puncte

5. **Numește 2 soluții de aplanare a conflictelor la școală și 2 soluții de aplanare a conflictelor în familie.**

4
puncte

6. **Formulează 3 reguli de comportament ale unui copil responsabil.**

6
puncte

Ai acumulat din 35 de puncte.

Modulul **3** | **EU ÎN COMUNITATE**

- **GRIJA ȘI RESPECTUL ÎN COMUNITATE**
- **BUNĂVOINȚA ȘI SOLIDARITATEA ÎN COMUNITATE**
- **ACTELE DE MILOSTENIE REALIZATE DE COPII ÎN COMUNITATE**
- **PATRIMONIUL CULTURAL AL LOCALITĂȚII MELE**
- **BISERICA – AGENT COMUNITAR IMPORTANT**

HARTA PROIECTULUI

Pentru a realiza cu succes, urmează pașii:

- 1) Stabilește titlul, volumul proiectului și timpul de realizare;
- 2) Contribuie cu idei și informații relevante;
- 3) Folosește un limbaj adecvat;
- 4) Realizează subiectul în mod individual.

DESENE, FOTOGRAFII
cu monumente, lăcașuri
sfinte, biblioteci, muzee

REGULI ȘI OBLIGAȚIUNI

LOCALITATEA MEA
imagini, fotografii, desene

PATRIMONIUL CULTURAL:
tradiții, obiceiuri, sărbători

ISTORIA
LOCALITĂȚII MELE

HARTA, IMN, SIMBOLURI

Grija și respectul în comunitate

Bunătatea este un dar pe care oferindu-l celorlalți îi îmbogățești și pe ei, și pe tine.

OBSERVĂ

CITEȘTE

LIVADA DE NUCI

Odată, un rege a ieșit la plimbare și a văzut într-o grădină un bătrân care planta copaci de nuci. Regele s-a apropiat și l-a întrebat:

- Ești îngrijitorul sau proprietarul acestei livezi frumoase?
- Nu sunt îngrijitorul, i-a răspuns bătrânul. Tatăl meu este cel care a plantat această livadă.

Atunci, regele l-a întrebat:

– De ce plantezi toți acești nuci? Copacii vor rodi abia peste douăzeci de ani. Crezi că vei mai trăi atât de mult ca să apuci să mănânci nuci din pomii pe care îi plantezi acum?

Bătrânul îi dădu imediat replica regelui:

– Am mâncat multe fructe din pomii pe care alții i-au plantat. De aceea eu plantez acum pomi pentru alții. Este un gest de egoism să plantezi copaci pentru a mânca tot tu fructele.

– Vrei să spui că noi, oamenii, nu trebuie să ne gândim doar la noi înșine și nici să facem lucruri de pe urma cărora avem de câștigat numai noi... Trebuie să facem lucruri de care vor putea beneficia și alții în viitor.

- Exact așa, Măria Ta! a spus bătrânul, continuând să muncească cu sânge.

CUVINTE CHEIE

onestitate
modestie
sinceritate

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- De ce un om trebuie să facă lucruri de care vor putea beneficia alții în viitor?
- Bătrânul dă dovadă de grijă și respect pentru comunitatea în care trăiește?
- Putem spune că bătrânul lasă o urmă pe pământ prin plantarea copacilor?

Comunitate – totalitatea locuitorilor unei localități, țări, uniți prin interese comune, norme de viață, credințe.

EXERSEAZĂ

1. Explică cum înțelegi enunțul:

Urmele pe care le lasă un om pe pământ sunt faptele sale.

2. Descoperă în careu 7 cuvinte ce denumesc calitățile unei comunități unite.

S	N	B	U	N	Ă	T	A	T	E	S
T	O	N	E	S	T	I	T	A	T	E
I	H	A	J	U	T	O	R	G	L	F
M	E	S	E	D	O	M	E	N	I	E
Ă	C	M	O	D	E	S	T	I	E	C
S	I	N	C	E	R	I	T	A	T	E

3. Completează cu valori moral-spirituale pornind de la literele cuvântului:

O

M

Egalitate în drepturi a tuturor membrilor comunității.

N

Implicare în activități comune.

E

4. Realizează un poster **Orașul/Satul meu**. Reprezintă prin desen sau fotografii locul preferat din localitatea ta (monumente istorice, străzi, clădiri, școală, grădiniță, curtea casei părintești etc.).

Bunăvoința și solidaritatea în comunitate

Adevărata politețe constă în a arăta bunăvoință oamenilor.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Venind spre școală, Maria mănâncă un corn cu ciocolată pe care l-a cumpărat de la magazin. După ce termină de mâncat, Maria se uită în jur. Nu era niciun coș de gunoi. Se gândi că dacă pune ambalajul în ghiozdan o să-și murdărească cărțile de ciocolată, dar nici să îl care în mână nu voia. Maria se mai uită o dată în jur și-l aruncă într-un tufiș.

A doua zi se întâmplă același lucru. Și a treia zi și chiar toată săptămâna. Doamna învățătoare o văzuse pe gem și se întristă. În următoarea săptămână, în fiecare zi când Maria ajungea la școală, găsea câte un ambalaj pe banca ei.

– Ei, cine aruncă ambalajele chiar la mine pe bancă? zise ea supărată.

Atunci, doamna învățătoare îi spuse:

– Aceste ambalaje îți aparțin. Locul lor nu este pe stradă. Dacă toți am arunca ambalajele pe stradă, cum crezi că ar arăta comunitatea noastră? Cum te-ai simți dacă toate gunoaiile din coșul de gunoi al clasei ar fi aruncate pe jos?

Maria a lăsat ochii în jos, rușinată.

(Alessandra Gemeș)

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

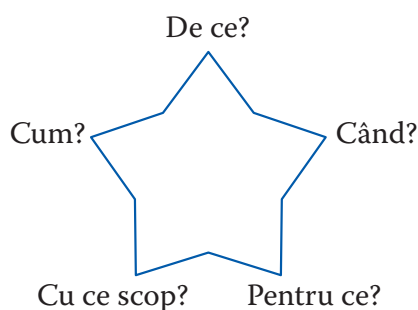
- Cum crezi, de ce Maria a lăsat ochii în jos?
- Cum procedezi atunci când ai un ambalaj de aruncat, dar nu sunt coșuri de gunoi prin preajmă?
- Poate fi considerată comunitate clasa în care înveți?
- Ce poți face tu pentru a avea o comunitate curată?

CUVINTE CHEIE

politețe
ajutor dezinteresat

te îndeamnă să formulezi întrebări și să răspunzi la ele.

EXERSEAZĂ

1. Numește încă 3 reguli de bună purtare necesare oricărui copil.

- Salută primul o persoană mai în vârstă.
- Vorbește cu voce calmă oriunde te-ai afla.
- Ai nevoie de ceva, roagă respectuos să ți se dea.
- Cere scuze atunci când greșești.
- Ocrotește natura: ai grijă de plante și animale.
- Respectă tot ce te înconjoară, oamenii și munca lor.

2. Selectează cuvintele care stau la baza unei comunități prospere.

implicare	responsabilitate	atenție	grijă
indiferență	mândrie	solidaritate	ajutor

STUDIU DE CAZ

Prin localitate curge un râu care este plin de gunoaie aruncate de către oamenii ce locuiesc în preajmă. Pe lângă acest râu trec copiii în fiecare zi.

- Cum te simți când treci pe lângă râu?
- Ce acțiuni poți întreprinde?
- Ce s-ar întâmpla cu acest râu dacă oamenii nu ar întreprinde nimic?

CERCETEAZĂ

Îeși la o plimbare prin localitate. Exprimă-ți părerea despre:

- curățenia pe străzi; starea caselor/clădirilor din localitatea ta;
- spațiile verzi din localitatea ta;
- depozitarea gunoaielor/deșeurilor;
- iluminarea străzilor.

Accesează: Copacul îngâmfat

Actele de milostenie realizate de copii în comunitate

Faptele bune sunt răsplătite din plin.

OBSERVĂ

CITEȘTE

PLOAIA DE STELE

de frații Grimm

Era odată o fetiță căreia îi muriseră părinții. Ea rămase așa de săracă, încât nu mai avea nici unde locui, nici unde să doarmă. Nu avea nimic altceva decât hainele de pe ea și bucățica de pâine pe care unii trecători miloși i-o dădeau din când în când.

CUVINTE CHEIE

milă
îngăduință
milostenie
caritate

Ea era o fetiță bună și credincioasă. Și, cum era părăsită de toată lumea, plecă cu Dumnezeu în gând la voia întâmplării. La un moment dat, se întâlni cu un om sărac.

– Dă-mi și mie ceva de mâncare, că sunt mort de foame! o rugă el.

Fetița îi dădu ultima bucățică de pâine ce-o avea la ea și plecă mai departe. Mai încolo întâlni un copil care-i spuse:

– Mi-e tare frig la cap, dă-mi ceva să mă acopăr.

Fetița nu stătu mult pe gânduri, își scoase căciulița de pe cap și i-o dădu. Apoi dădu unui copil ce tremura de frig hăinuța de pe ea și plecă mai departe. Pe înserate, a ajuns într-o pădure. Și cum stătea așa, deodată văzu deasupra capului o ploaie de stele care, când cădeau pe pământ, se prefăceau în monede de aur. Din cer mai căzu o rochie țesută din fir de aur. Copilă îmbracă rochia, apoi începu să adune monedele. Astfel, ea deveni bogată și trăi în belșug toată viața.

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Cum este fetița din text?
- Care sunt acțiunile fetiței pentru cei întâlniți în cale?
- Cine a ajuns să devină fetița și datorită cărui fapt?

Milostenie – sentimentul de compătimire față de cineva, milă, compasiune. Omul care ajută persoane aflate în nevoie fără a aștepta recompensă, spunem că este milostiv și bun la suflet.

EXERSEAZĂ

1. Găsește intrusul din fiecare șir.

Compătimire, milostenie, ajutor, indiferență;
Lăcomie, îngăduință, înțelegere, mărinimie;
Milă, milostivire, lingușire, pomană;
Binefacere, dezgust, caritate, bunătate.

2. Citește, meditează, apoi completează.

Milostenia este o acțiune Un om milos oferă mâncare celor care nu au ce mânca, vizitează pe cei bolnavi, ajută Milostenia se face din iubire pentru

3. Completează cu încă 2 acțiuni de milostenie în comunitate.

Ascultă și îndeplinește rugămintea de ajutor în familie, la școală.

Joacă-te în locurile pe unde nu circulă transportul.

Udă florile din clasă sau pe cele din grădină.

Tratează oamenii cu bunăvoință, oricât de diferiți ar fi ei.

Oferă ...

Respectă ...

te îndeamnă să analizezi situația:

Mergând spre casă întâlnești o bătrânică care abia pășește de neputință. Bătrânică are două pungi cu produse. Ea merge foarte greu și se oprește la fiecare câțiva pași pentru a-și trage răsuflarea.

- Care sunt acțiunile tale când vezi bătrânică?

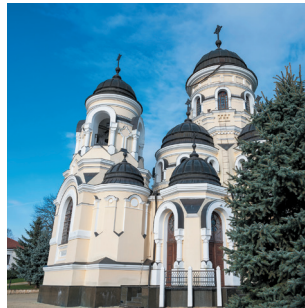
[Accesează: Despre bunătate și fapte bune](#)

Patrimoniul cultural al localității mele

*Din orice colț al lumii încoace vei zbura
Cu sufletul și gândul – aici e țara ta. (Vasile Romanciuc)*

OBSERVĂ

Monumentele Republicii Moldova.

(Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, Muzeul Național de Istorie, Teatrul Național Mihai Eminescu, Mănăstirea Căpriană)

Personalități marcante ale Republicii Moldova.

Nicolae Sulac
(09.09.1936, județul Cahul – 08.04.2003)
cântăreț de muzică populară.

Maria Bieșu
(03.08.1935, Volintiri, Ștefan Vodă – 16.05.2012)
cântăreață de operă,
soprană.

EXERSEAZĂ

Elimină intrusul din fiecare șir.

a) țară,	plai,	patrie,	fluiер;
b) tradiție,	datină,	obicei,	sărbătoare;
c) pământ,	lumină,	baștină,	meleag;
d) dinți,	limbă,	grai,	vorbă.

CUVINTE CHEIE

patrimoniu
cultură

Patrimoniul cultural cuprinde bunurile materiale sau spirituale care aparțin unei colectivități sau unui popor: clădiri, muzee, biserici, monumente, biblioteci, mănăstiri, grădini și parcuri. Din patrimoniul cultural fac parte personalitățile marcante; tradițiile și obiceiurile localității (sau țării).

CITEȘTE

Odată, domnitorul Moldovei Petru Rareș mergea călare pe malul împădurit al Nistrului. Și mergând el așa, a văzut sus, pe cer, cum un uliu s-a luat după două lebede. Atunci Petru Rareș a scos o săgeată și a întins coarda arcului. Dar, tocmai în clipa aceea, calul domnitorului s-a speriat de ceva, a nechezat puternic și s-a ridicat în două picioare. A tremurat mâna lui Rareș și săgeata slobozită a zburat nu spre uliu, ci spre una dintre lebede. Fără suflare, biata pasăre a căzut în apa râului. Domnitorul a mai tras o dată și a căzut uliul.

Multă vreme s-a rotit lebăda singură în înaltul cerului chemându-și tovarășa de viață. Văzând că nu mai apare, s-a înălțat sus de tot, a strâns aripile și s-a aruncat pe o stâncă ascuțită ce se afla lângă satul Căsuța.

Apropiindu-se de stâncă, Rareș a văzut mult sânge și nu-și afla locul de mânărire. Iar nu departe de stâncă, un meșter cioplea în piatră.

– E tare piatra? întrebă Rareș.

– Alta mai tare nu găsești! De vrei cetate să-ți durezi, va ține o veșnicie.

– Așa să fie! Să se ridice o cetate din piatra acestei stânci! a poruncit Rareș.

De atunci, stânca se numește a Lebedei, iar din piatra adusă de lângă satul Căsuța, astăzi Cosăuți, a fost construită vestita cetate a Sorociei.

(Constantin Dragomir, Legende populare românești)

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Ce sentiment l-a determinat pe domnitor să poruncească ridicarea cetății?
- De ce în trecut cetățile erau construite, de obicei, pe malurile râurilor?
- Care este rolul lor în prezent?

ACTIVITATE ÎN GRUP

Atelierul poezilor: alcătuiți o poezie sau un text despre localitatea natală.

Atelierul muzicienilor: interpretați un cântec din patrimoniul cultural al localității natale.

Atelierul pictorilor: realizați un colaj despre patrimoniul cultural al localității.

Atelierul istoricilor: redactați un eseu cu titlul *Istoria localității natale*.

Accesează: [Patrimoniul cultural al Republicii Moldova](#)

Biserica – agent comunitar important

Nimic nu este pierdut cât timp ai credință în suflet.

OBSERVĂ

CITEȘTE

LA PAȘTI

Biserica, pe deal mai sus,
Se umple astăzi de lumină,
Că-ntreaga lume este plină
De-același gând, din cer adus.

Pe deal se suie-ncetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții-n plete;
Și-ncet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

CUVINTE CHEIE

suflet
religie
sfântenie

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: – Hristos a înviat!

(George Coșbuc)

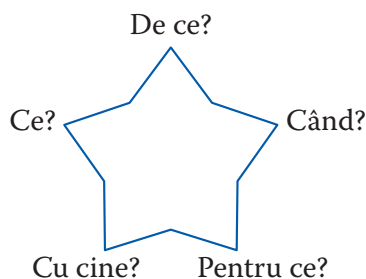
RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Unde se adună creștinii din poezie? Cum este acest loc?
- Ce moment din poezie te-a impresionat cel mai mult?
- Ce poezii dedicate sărbătorilor de Paști mai cunoști?

EXERSEAZĂ

1. Explozie stelară.

- Privește imaginea.
Formulează întrebări
și răspunde la ele.

2. Realizează corespondențe. Comentează un proverb la alegere.

Familia este

Când frica bate la ușă,

Rugăciunea este cheia spre cer,

Credința îl înalță pe om și îi umple inima

iar credința deschide cerul.

biserica de acasă.

cu pace și frumusețe.

trimite credința să deschidă.

3. Învață să fii mai bun! Citește activitățile pe care le poți realiza cu bunătate, dragoste și credință. Completează cu încă două.

Depun străduință ca să fac lucruri de folos în localitatea mea.

Merg cu familia la biserică.

Nu fac pe nimeni să sufere: nici prin faptă, nici prin cuvânt.

Iert din toată inima și îmi cer scuze dacă am greșit.

te îndeamnă să completezi tabelul cu valori moral-spirituale.

A		J	justețe
B		M	
C		N	
D		O	
E		P	
F		R	
G		S	
H		T	
I	integritate	U	unicitate
Î		V	

4. Zestrea neamului. Află mai mult despre localitatea ta:

- legenda lăcașului sfânt din localitate;
- o zicală din bătrâni despre credință;
- 2 tradiții care se respectă la biserică.

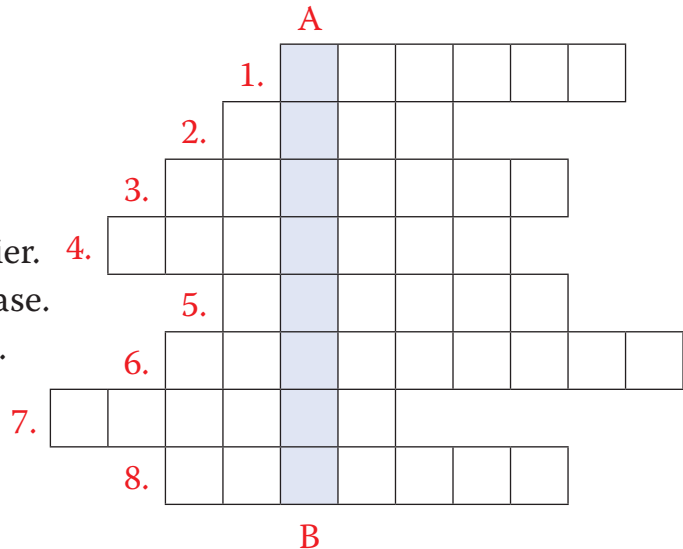
5. Realizează o compoziție pascală pentru cei dragi.

Împreună ne jucăm!

1. MESERIILE COMUNITĂȚII.

Completează rebusul cu denumiri de meserii și descoperă pe verticala **AB** cum se numește persoana care cheamă oamenii la biserică.

1. Repară încălțăminte.
2. Face și vinde oale și alte obiecte din lut ars.
3. Coase haine.
4. Realizează obiecte de mobilier.
5. Duce corespondența pe la case.
6. Îngrijește animalele bolnave.
7. Se ocupă cu pescuitul.
8. Transportă cu căruța marfă sau persoane.

2. Activitate practică. Observă modelele și confecționează plăcuțe cu mesaje pentru membrii localității tale.

3. Discutăm, analizăm!

Imaginează-ți că ai doi vecini. Primul este cumpătat, iar al doilea invidios. Pe care dintre ei îl vei ruga să aibă grijă de casa ta atunci când mergi în vacanță? De ce?

Realizez cu iscusință

1. Descoperă valorile moral-spirituale ce stau la baza unei comunități.

2. Selectează variantele potrivite de răspuns.

Un bun cetățean al comunității:

- este respectuos cu persoanele din jur;
- este binevoitor și politicos;
- este indiferent de tot ce se întâmplă;
- cunoaște tradițiile și obiceiurile localității sale;
- se implică activ în viața comunității;
- este răutăcios și obraznic cu oamenii care îl înconjoară.

3. Realizează corespondența. Comentează un proverb la alegere.

Milostenia se face din iubire

oamenii s-adună.

Omul fără patrie

pentru tot ce te înconjoară.

La voie bună,

este ca pasărea fără cuib.

4. Completează enunțurile lacunare.

- Din patrimoniul cultural fac parte muzeele, bisericile, ...,
- Un mediu sănătos înseamnă o viață ... pentru tine și pentru cei
- Pentru a avea o comunitate ..., trebuie să trăim în pace și bună înțelegere.
- Tratează oamenii cu ... oricât de diferiți ar fi ei.

5. Numește 4 reguli de comportament pentru o bună conviețuire în comunitate.

- ÎMPREUNĂ FACEM LUMEA MAI BUNĂ
- PILDĂ DESPRE RĂBDARE ȘI CUMPĂTARE
- PILDĂ DESPRE GRIJĂ ȘI BUNĂVOINȚĂ
- PILDĂ DESPRE ANGAJAMENT ȘI RESPONSABILITATE
- COOPEREZ POZITIV CU OAMENII DIN JURUL MEU

HARTA PROIECTULUI

Pentru a realiza cu succes, urmează pașii:

- 1) Stabilește titlul, volumul proiectului și timpul de realizare;
- 2) Contribuie cu idei și informații relevante;
- 3) Folosește un limbaj adecvat;
- 4) Realizează subiectul în mod individual.

DESENE, FOTOGRAFII, COLAJ

ABC-ul valorilor

POEZII, GHICITORI

PERSONAJE
POZITIVE

FAPTE BUNE,
ACȚIUNI BUNE ÎNFĂPTUITE

Împreună facem lumea mai bună

Cu iubire și răbdare totul e posibil.

OBSERVĂ

CUVINTE CHEIE

omenie
virtute

CITEȘTE

Într-un magazin, la o masă, văd un înger.

– Ce vinzi aici? îl întreb.

– Toate darurile lui Dumnezeu! îmi răspunde.

– Costă mult?

– Nimic! Totul e gratis!

Mă uit în jur cu curiozitate și văd sticle cu încredere, pachete cu speranță, ambalaje cu fericire. Îmi fac curaj și cer:

– Dă-mi te rog, multă iubire, toată iertarea, o sticlă de încredere, destulă fericire și salvare pentru prietenii mei!

Îngerul îmi pregătește un pachetel mic, cât să îmi încapă în mână.

– Doar atât? întreb.

Iar el zâmbind, răspunde:

– Prietene, magazinul lui Dumnezeu nu vinde fructe... Vinde semințe!

- **Continuă enunțul:** Toți primim semințe ...

EXERSEAZĂ

1. Continuă gândul.

- Dacă dăruiești, vei fi răsplătit cu ...
- Dacă ajuți, vei primi ...
- Dacă oferi, îi se va ...
- Dacă depui străduință ...
- Dacă ierți ...
- Dacă ai răbdare ...
- Dacă iubești ...
- Dacă cauți pace ...

te îndeamnă să comentezi citatul:

Munca în echipă îi face pe oamenii obișnuiți să obțină rezultate neobișnuite. (*Pat Summitt*)

2. Chestionar. Bifează varianta potrivită de răspuns (după părerea ta).

Când fac o faptă bună, mă simt ...

- a) minunat;
- b) împlinit;
- c) îngrozit.

Când spun o minciună, sunt ...

- a) supărat;
- b) îngândurat;
- c) mulțumit.

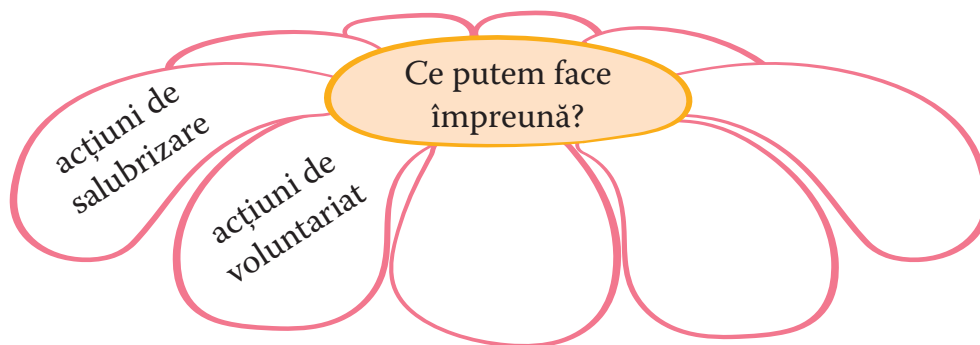
Când cineva de lângă mine plânge, ...

- a) întreb ce s-a întâmplat;
- b) sunt indiferent;
- c) încerc să-l înveslesc.

Când mă supăr pe cineva, ...

- a) nu vorbesc cu nimeni;
- b) îmi expun direct gândurile;
- c) încerc să trec peste supărare.

3. Numește încă 3 acțiuni pe care le poți realiza împreună cu părinții, colegii pentru a face lumea mai bună.

4. Completează tabelul, pornind de la proverbul dat:

Unde-i unul nu-i putere, unde-s mulți puterea crește.

avantaje	dezavantaje

STUDIU DE CAZ

Într-un orașel, trăia un om sărac, care aduna sticle de plastic aruncate la gunoi, apoi planta în ele semințe de flori. Când florile erau înflorite, omul decora străzile și curțile blocurilor cu ele. Trecătorii se simțeau fericiți și îi ofereau în schimb zâmbete calde.

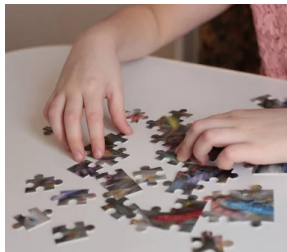
- Care ar fi reacția ta dacă l-ai întâlni pe acest om?
- Oare omul sărac face lumea mai bună? Argumentează.

Pildă despre răbdare și cumpătare

Fără de cumpătare nu avem simțul limitei și nu știm să ne oprim.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Un negustor ducea la oraș niște vase din lut ca să le vândă și pe drum a dat peste un om sărman.

- Unde mergi? l-a întrebat omul.
 - La oraș, să vând vasele astea, a răspuns negustorul.
 - Fă-ți milă, du-mă și pe mine în oraș! l-a rugat omul sărman.
- Negustorul l-a luat în spate și l-a dus în oraș. Omul i-a zis:
- Pune-mă acolo unde vei vinde vasele.

CUVINTE CHEIE

calm
stăpânit pe sine
perseverent

Negustorul l-a ascultat. După ce a vândut un vas, omul l-a întrebat:

- Cu cât l-ai vândut?

Când negustorul i-a zis prețul, omul sărman a cerut să-i cumpere o plăcintă. Negustorul i-a cumpărat de mâncare, dar după ce a vândut al doilea vas, omul a cerut iarăși:

- Mai cumpără-mi o plăcintă.

Negustorul l-a ospătat din nou. În cele din urmă, după ce a vândut toate vasele și se pregătea să se întoarcă acasă, omul sărman i-a zis:

- Fă-ți milă, du-mă de unde m-ai luat.

Negustorul l-a luat din nou în spate și l-a dus înapoi.

– Binecuvântat ești tu de Domnul în cer și pe pământ! i-a zis omul sărman și s-a făcut nevăzut, fiindcă era de fapt îngerul lui Dumnezeu, venit să pună la încercare răbdarea negustorului.

(Apa vieții. 300 de istorioare cu tâlc duhovnicesc)

Răbdare – perseverență, străduință, puterea de a aștepta în liniște, voința de a-ți păstra calmul. Răbdarea este prietenă cu timpul. Ea nu poate fi dobândită imediat. În fiecare zi trebuie să lucrezi la ea.

Cumpătare – stăpânire de sine; fel de a fi calculat.

EXERSEAZĂ

1. Realizează corespondența între proverb și explicația lui.

Cumpătarea face cât o moșie.

Cu răbdarea treci și marea, iar cu răul nici pârâul.

Omul chibzuit pășește cu pași mici, dar siguri.

Fiind cumpătat, realizezi lucruri mărețe și de durată.

Omul îngăduitor ajunge departe, iar cu egoism și ură nu ajunge nicăieri.

Omul calculat reușește să facă mai mult decât cel care se grăbește.

2. Amintește-ți o situație când ai demonstrat răbdare și cumpătare. Ce concluzii ai tras?

3. Citește și descoperă calitățile copiilor din situațiile de mai jos.

a) Ion, venind spre școală, s-a împiedicat și a căzut într-o băltoacă. El și-a murdărit ghiozdanul și haina. Alex, colegul lui, tocmai trecea pe alături. El l-a ajutat să se ridice și să ajungă în clasă.
Alex a dat dovadă de...

b) Maria a ieșit în curte cu bicicleta, iar Ilinca o roagă insistent să-i dea și ei să se plimbe. Maria i-o oferă de fiecare dată, deoarece Ilinca nu are bicicletă.
Maria a dat dovadă de ...

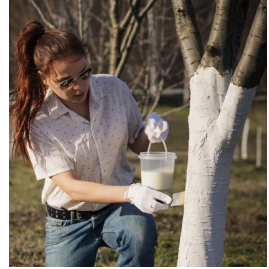
4. Expune-ți părerea.

- Prin ce acțiuni își manifestă răbdarea membrii familiei tale?
- Ce s-ar întâmpla dacă nu am avea răbdare și cumpătare?
- Generația de azi are simțul cumpătării?

Pildă despre grijă și bunăvoință

Dacă iubești un om, ai grijă să îi umpli inima de bucurie.

OBSERVĂ

CITEȘTE

Într-o seară, mama a pregătit masa, după o zi grea de muncă. A pus pe masă o farfurie cu ouă, lângă ele fiind niște pâine prăjită, puțin arsă.

Am observat imediat pâinea arsă. Așteptam să văd dacă tatăl meu are de gând să se plângă de asta, dar el a început să mănânce, zâmbind, apoi m-a întrebat cum a fost ziua mea la școală...

Mama i-a cerut scuze tatălui meu pentru pâinea arsă. Tata i-a răspuns:

– Dragă, îmi place pâinea, e puțin mai prăjită decât de obicei, dar e bună!

Mai târziu, când mă pregăteam de culcare, tatăl meu a venit să îmi spună noapte bună. L-am întrebat dacă i-a plăcut atât de mult pâinea prăjită. El m-a îmbrățișat și mi-a spus:

– Mama ta a avut o zi grea și este cu adevărat obosită. S-a străduit să ne pregătească această masă. De ce să o învinovățim și să o rănim? Pâinea prăjită nu a rănit pe nimeni, dar cuvintele pot fi foarte dureroase!

Trebuie să știm să apreciem ceea ce fac ceilalți pentru noi, chiar dacă nu este perfect. Ceea ce contează, este intenția de a face bine. Nimeni nu este perfect!

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- Care a fost reacția tatălui când a văzut pâinea prăjită?
- Cum te-ai fi comportat tu în asemenea situație?
- De ce trebuie să apreciem ce fac alții pentru noi?

CUVINTE CHEIE

bucurie
devotament

Grija este preocuparea pentru cineva sau ceva; atenția acordată unei ființe, unei probleme.

Bunăvoința este un comportament binevoitor față de cineva. Grija și bunăvoința sunt eticheta unui om prin care își construiește respectul de sine.

te îndeamnă să comentezi citatul.

Cuvântul doare mai mult decât fapta, iar limba e mult mai ascuțită decât sabia. (*M. Drumeș*)

Alege comportamentele corecte.

Un copil care dă dovadă de grijă și bunăvoință:

- respectă deciziile persoanelor apropiate;
- spune cuvinte de mulțumire pentru tot ce i se oferă;
- este recunoscător pentru grija ce i-o poartă alții;
- nu reacționează prompt la lucrurile care nu-i plac;
- se comportă cumsecade cu cei din jur;
- nu simte compasiune pentru cei de lângă el.

LUCRU ÎN PERECHI

Improvizați împreună cu colegul o discuție în baza imaginilor.

STUDIU DE CAZ

Din cuibul de sub streășina casei a căzut un pui de vrabie care învăța să zboare. Pisica l-a observat și-l pândește curioasă ...

- Ce poți face pentru a salva puiul de vrabie?
- Enumeră calitățile de care ai dat dovadă.
- Tu ești un copil grijuliu și binevoitor?

Pildă despre angajament și responsabilitate

Numai eu sunt responsabil să devin ce sunt capabil! (Andy Szekely)

OBSERVĂ

CITEȘTE

În vitrina unui magazin de animale era un anunț: „Cățeluși de vânzare”. Un băiețel de 9 ani intră și întreabă care-i prețul unui cățeluș. Vânzătorul îi spuse cât costă. Băiețelul bagă mâna în buzunar și scoase câteva bancnote mototolite. Nu avea bani destui... Dar nu se dădu bătut și întreabă:

– Aș putea vedea cățelușii?

Vânzătorul zâmbi, apoi fluieră și dintr-o cutie au ieșit cinci ghemotoace de blană. Unul dintre cățeluși rămăsese în urmă, abia mișcându-și piciorușele.

– De ce cățelul ăsta șchiopătează? întreabă băiețelul.

– Acesta s-a născut cu o problemă la picior și toată viața lui va fi șchiop.

– Atunci pe acesta îl aleg, a spus băiețelul cu bucurie în glas.

– Dacă îl vrei cu adevărat, ți-l dăruiesc! i-a spus vânzătorul.

– Nu-l vreau gratis! a spus copilul. Acest cățeluș valorează tot atât de mult ca și ceilalți, așa că vă voi da tot ce am la mine acum și în fiecare lună voi plăti câte puțin, până voi achita prețul întreg.

– Ești sigur că vrei acest cățeluș? Nu o să fie niciodată în stare să alerge, să sară și să se joace cu tine așa cum fac ceilalți...

Când a auzit asta, băiețelul și-a ridicat puțin pantalonul și i-a arătat vânzătorului aparatul de fier ce îi susținea piciorul strâmb:

– Nici eu nu alerg prea bine, de aceea acest cățeluș are nevoie de cineva care să-l înțeleagă și să-l iubească din toată inima.

(din „Supă de pui pentru suflet” de Dan Clark)

CUVINTE CHEIE

făgăduință
îndatorire
răspundere

RĂSPUNDE LA ÎNTREBĂRI

- De ce băiețelul a ales cățelușul șchiop?
- Ce calități sufletești are băiețelul?
- Comentează ultimul enunț din text.

te îndeamnă să completezi schema corespunzător.

ANGAJAMENT

două cuvinte care indică însușiri

trei cuvinte-acțiuni

o propoziție formată din patru cuvinte

un cuvânt generalizator (metaforă, asociere, sinonim)

EXERSEAZĂ

1. Alege cuvintele care arată atitudinea ta față de animale:

lipsă de respect, atenție, bunătate, ură, grijă, brutalitate, nepăsare, gingășie, compasiune, frică, indiferență, iubire.

2. Completează tabelul cu alte acțiuni pe care poți să le faci:

pentru animale	pentru plante
<i>să ofer adăpost</i>	<i>să afânez pământul</i>

3. Găsește cuvântul potrivit.

- port răspundere pentru toate acțiunile mele;
- îmi respect promisiunile;
- am grijă de cei din jur;
- accept și suport consecințele faptelor mele;
- am încredere în forțele proprii.

4. Continuă enunțurile, pornind de la gândul:

Pot fi responsabil când ...

Sunt conștiincios pentru ...

Port răspundere ...

Calitățile unui copil responsabil sunt ...

LUCRU ÎN GRUP

Confecționează împreună cu colegii câteva hrănitoare pentru păsări, umple-le cu mâncarea potrivită și urmărește comportamentul păsărilor.

Cooperez pozitiv cu oamenii din jurul meu

Dacă oamenii muncesc împreună, atunci succesul vine de la sine.

OBSERVĂ

EXERSEAZĂ

1. Numește 3 reguli de comportament pentru o cooperare pozitivă între oameni.
2. Construiește **ZIDUL VALORILOR MORAL-SPIRITUALE** pentru o bună cooperare cu oamenii din jurul tău.

prietenie	respect	
	grijă	

3. Găsește cuvinte cu sens opus pentru:

pesimist – ...	mincinos – ...	zgârcit – ...
fricos – ...	trist – ...	nemulțumit – ...
răutăcios – ...	lenos – ...	iresponsabil – ...

te invită la joacă!

Joc de rol pentru o zi.

- **Echipa dispoziției bune:** oferă zâmbete pentru o zi.
- **Echipa celor care îmbrățișează:** oferă îmbrățișări tuturor.
- **Echipa faptelor bune:** realizează cât mai multe fapte bune timp de o zi.
- **Echipa cuvintelor de încurajare:** spune cuvinte de încurajare celor din jur.

4. Selectează enunțurile potrivite.

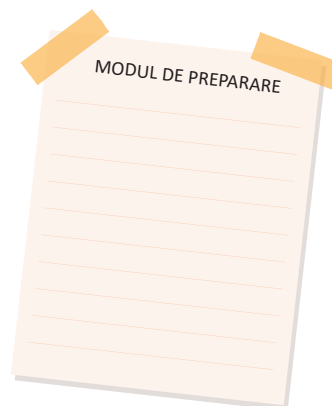
- Orice ajutor este primit doar dacă este făcut din suflet.
- Poți dărui ceva numai când ai destul.
- Fiecare dar este o minune mică.
- Dăruiesc un zâmbet doar dacă îl primesc.
- Munca împreună dă roade mai bune.

5. Alcătuiește

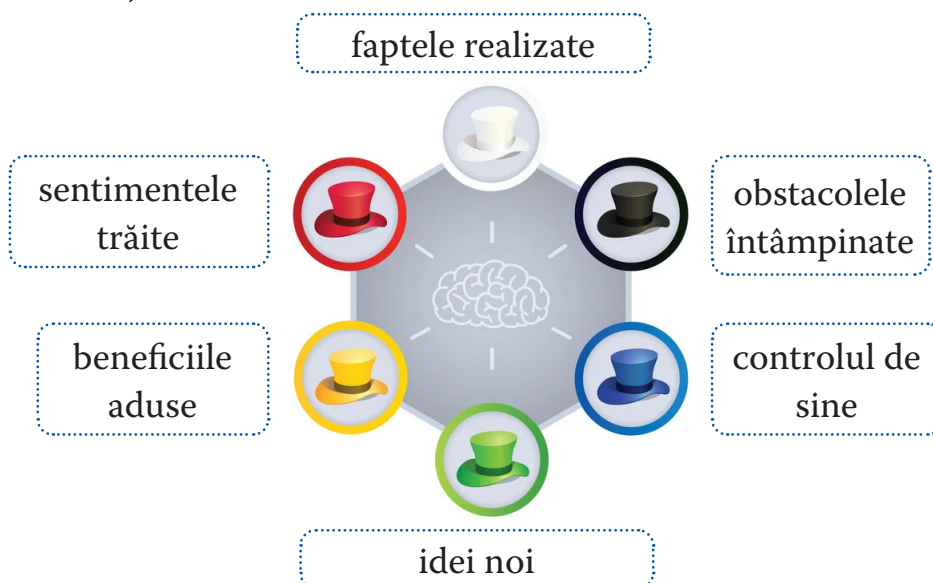
SALATA COOPERĂRII.

Alege drept ingrediente valorile moral-spirituale învățate în acest an școlar și descrie modul de preparare.

LUCRU ÎN GRUP

- Elevii clasei se împart în grupuri de 6 persoane. Fiecare grup realizează un dialog care să demonstreze cooperarea pozitivă cu cei din jur. La final, fiecare elev își va analiza rezultatul în funcție de pălăria pe care a selectat-o inițial.

Autocaracterizează-te!

- Portretul fizic. Calitățile pozitive. Calitățile negative.
- Ce faci pentru a te debarasa de calitățile negative.
- Care sunt preferințele tale. Cum te vezi în viitor.

Realizez cu iscusință

1. Alege variantele potrivite pentru enunțul:

Sunt un om bun pentru că ...

- am mai mulți prieteni;
- sunt apreciat de cei din jur;
- mă simt singur;
- fac alți oameni să fie fericiți;
- mă simt mai împlinit și satisfăcut;
- îmi pierd timpul.

2. Careul calităților.

- Descoperă în careu 7 calități ale unui om bun.
- Alcătuieste propoziții cu 2 cuvinte din careu.

R	E	S	P	O	N	S	A	B	I	L
M	U	I	N	G	S	I	N	C	E	R
O	P	R	I	E	T	E	N	O	S	I
D	N	C	U	M	P	Ă	T	A	T	M
E	R	G	P	O	R	S	A	B	U	L
S	I	E	I	E	R	T	Ă	T	O	R
T	F	R	Ă	B	D	Ă	T	O	R	A

3. Completează ROATA COMPORTAMENTELOR cu exemple demne de urmat.

ofer ajutor, chiar dacă nu mi-l cere nimeni

vorbesc civilizată cu toți oamenii

4. Restabilește ordinea cuvintelor în proverbul dat. Comentează-l. *decât ieri, să fii, Încearcă, mai, și, fericit. bun, vei fi*

5. Redactează o compunere din 5-7 enunțuri despre importanța OMENIEI în viața fiecăruia.

Evaluare sumativă

1. Selectează valorile moral-spirituale.

*credință răbdare egoism prietenie respect
bunătate neîncredere iertare solidaritate
cumpătare răutate grijă*

9
puncte

2. Găsește cuvântul potrivit.

- Omul care spune doar adevărul este
- Omul care îngrijește o pisică este
- Omul care împarte din puținul pe care îl are este
- Omul care oferă ajutor fără a aștepta recompensă este
- Omul care știe să aplece capul când greșește este

5
puncte

3. Continuă proverbul.

Paza ... , trece
Minciuna are picioare
Leneșul la toate spune că nu
Prietenul adevărat la
Politețea este cheia de aur care ... toate ușile.

6
puncte

4. Completează cu încă 2 caracteristici ale unui om bun.

- Are un comportament politicos și respectuos cu cei din jur.
- Își cere scuze când greșește.
- Este responsabil pentru acțiunile sale.
- ...
- ...

4
puncte

5. Descrie în 4 enunțuri persoana pe care o consideri demnă de respect, folosind cuvintele:

răbdător, responsabil, iertător, prietenos.

8
puncte

Ai acumulat din 32 de puncte.

SUMAR

Modulul 1. EU LA ȘCOALĂ

Valori moral-spirituale într-o școală prietenoasă.....	6
Respectul pentru învățători	8
Știu să fiu un prieten bun	10
Comunicarea pozitivă cu colegii.....	12
Respectul reciproc	14
Școală prietenoasă pentru toți copiii. Coeziunea clasei.....	16
Împreună ne jucăm!.....	18
Realizez cu iscusință.....	19

Modulul 2. EU ÎN FAMILIE

Valori moral-spirituale în familie. Grija și bunăvoința.....	22
Respectul și solidaritatea în familie.....	24
Răbdare și toleranță în familie.....	26
Recunoștința copiilor față de părinți	28
Comunicarea pozitivă în familie.....	30
Obiceiuri și tradiții în familie	32
Realizez cu iscusință.....	34
Evaluare sumativă	35

Modulul 3. EU ÎN COMUNITATE

Grija și respectul în comunitate.....	38
Bunăvoința și solidaritatea în comunitate.....	40
Actele de milostenie realizate de copii în comunitate	42
Patrimoniul cultural al localității mele	44
Biserica – agent comunitar important	46
Împreună ne jucăm!.....	48
Realizez cu iscusință.....	49

Modulul 4. ÎNVĂȚ SĂ FIU OM

Împreună facem lumea mai bună	52
Pildă despre răbdare și cumpătate.....	54
Pildă despre grijă și bunăvoință	56
Pildă despre angajament și responsabilitate	58
Cooperez pozitiv cu oamenii din jurul meu	60
Realizez cu iscusință.....	62
Evaluare sumativă	63